

Ýalan, ýalan, ýalan!

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiýe, Sözlär

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Ýalan, ýalan, ýalan! ÝALAN, ÝALAN, ÝALAN!

«Eý möminler! Neçün etmedik işleriňizi etdik diýip aýdýarsyňyz? Etmejek işiňizi aýtmak Allanyň gatynda halanyлмаýar».

«Gurhan».

Allanyň Resulyna salawat we salam bolsun, bir gün sorapdyrlar:

– Musulman husyt bolup bilermi?

– Hawa, bolup biler.

– Ýalta bolup bilermi?

– Hawa, bolup biler.

– Eýse, ýalançy bolup bilermi?

– Ýok, asla bolup bilmez!

Bu hadys bize Ahmet ibn Muhammet ibn Ahmetden, oňa Ahmet ibn Seýitden, oňa Ubeýdulla ibn Ýahýadan, oňa kakasyndan, onuň kakasyňa Mälik ibn Enesden, oňa-da Safwan ibn Süleýmden rowaýat edilipdir.

Hut şolar ýaly rawylar zynjyry arkaly rowaýat edilen başga bir hadysda Allanyň Resuly (s.a.w) şeýle diýipdir:

– Ýalanda haýyr we gowulyk ýok.

Mälik ibn Enesden gaýdýan rawylar zynjyry arkaly aýdylýan ýene bir hadysda, ol hem Ibni Abbasdan rowaýat edip şeýle diýipdir:

– Adam ýalan sözlemegi pişe edinse, onuň kalbynda gara tegmiller emele geler, şeýdibem onuň kalby ymykly garalar we Allanyň nezdine onuň ady ýalançylaryň hataryna ýazylar.

Ibni Mesutda-da şeýle hadys bar:

– Dogrulykdan aýryлмаň. Çünki dogrulyk gowulyga, gowulygam jennete äkidýär. Ýalandan saklanyň. Çünki ýalan pyssy-pyjurlyga, pyssy-pyjurlygam jähenneme äkidýär.

Ýene bir hadysda şeýle diýilýär: Bir adam Pygamberimiziň ýanyna gelip, şeýle diýipdir:

– Ýa Resulalla! Meniň üç pişäm bar: içgi, zyna we ýalan. Indi

maña aýt, men şularyň haýsysyny taşlaýyn?

Allanyň Resuly (s.a.w):

– Ýalany taşla – diýip jogap beripdir.

Şondan soň ol adam öz ýoluna gidipdir. Biraz wagt geçensoň onuň zyna edesi gelipdir. Emma bir pursat oýlanyp, öz-özüne: «Ýene bir gün pygamberiň huzuryna gitmeli bolaryn. Şonda ol maña zyna edip-etmändigimi sorar. Menem edendigimi boýun alsam, zynanyň jezasyny berer. «Ýok, edemok» diýsemem ýalan sözledigim bolar» diýdi.

Şeýdibem ol zynadan el çekdi. Içgi babatda-da şeýle ýagdaý gaýtalandy. Soňra ol bir gün Pygamberiniziň (s.a.w) huzuryna gitdi:

– Eý Allanyň Resuly, hemmesini taşlandyryn! Hakykatdanam, ýalan hemme erbetlikleriň sakasy, ol hemme ýaramaz gylyklary, Eziz we Jelil bolan Allatagalanyň lagnatyny öz içine alýan eken.

* * *

■ Ýalan barada aýdylan sözlerden:

«Ynam edip bolmaýan adamyň imany ýokdur». (Hezreti Ebu Bekir).

«Ýalandan we hyýanatdan başga ähli ýaramaz gylyklar adamyň tebigatynda bardyr» (Ibni Mesut)*

* Ibni Hazm / «Gögerçin gerdanlygy»